

ТАНЕКЕ

ISSN 0134-2266

1992

7





Barbie

Ibital

Hailoo, armsad sõbrad!

Kas olete kuulnud Ibizast? See on päikseline Hispaaniale kuuluv saar Vahemeres. Koos kahe teise saarega — Mallorca ja Menorcaga — moodustavad need Baleaaride saarestiku. Ibiza juurde kuulub omakorda eelsaareke Formenterra.

Kõikidel nendel saartel on aasta läbi nii soe, et seal kasvavad oliivi- ja mandlipuud, viinamarjad, viigimarjad ja teised lõunamaised puuviljad. Sisemaal laiub madal metsaga kaetud mägismaa ja inimesed elavad väikestes külates lubjatud majakestes. Ibiza suurima linna nimi on samuti Ibiza ja seal on 11 000 elanikku.

Siin veedan ma oma suvepuhkuse. See on imetore — päike, rand ja merevesi päevad läbi. Ja loomulikult palju toremaid inimesi. Me käime koos Keniga ujumas, jalutame rannas ja võtame ette huvitavaid matku. Õhtuti lõbutseme me mõnes Ibiza linna diskoteegis või läheme päikeseloojangu ajal õhtust sööma. Üks minu lemmiktoitudest siin on hispaania roog paella. See on suur pannitais riisi ja mereande, näiteks teokarpe või tindikalu. Sellel puhkuseraisil kannan ma moodsat rannakostüümi — lõbusate rüüsidega miniseelikut. See on tippmood mitte ainult Ibizal, vaid maailma igas rannas.

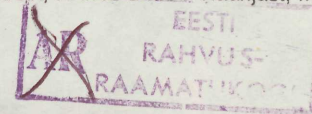
Seekord ootavad 12 Ibiza-Barbie't omanikke. Te peate vastama kolmele küsimusele, kirjutama vastused postkaardile ja saatma need 14. augustiks ajakirja "Täheke" toimetusse aadressil: EE0109 Tallinn, Pärnu mnt. 67a, Barbie.

Küsimused on sellised:

- 1. Kuidas nimetatakse saarestikku, kuhu kuulub ka Ibiza?*
- 2. Kui palju elanikke on Ibiza linnas?*
- 3. Kes on Barbie saatjaks Ibiza-reisil?*

Ma olen kindel, et neile küsimustele on teil lihtne vastata. Toredat puhkust ka teile ja kohtumiseni!

Aprillikuu eest võitsid endale teemant-Barbie TIINA ÜLESOO ja MIRJAM SASSI Viljandist, ASTRID TENDERMANN ja KERSTI KEPP Tartust, JANIKA VANGERINA Väimelast, TRIINU MEEERU Sirguverest, KAIRE KUIK Haapsalust, EVA ja ELINA PAJO Arest, KAIRE LIMBO Haanjast, MARI KURIG: KRETE KUUSMANN ja VIVIAN SIIRMAN Tallinnast.



Suvehari

MILVI PANGA

KÄES ON KAUNIS SUVEHARI,
LÖHNAV, KÜPS JA KUUM.
PÄIKSES PAISUB ÕUN JA MARI,
IGA LAPS ON PRUUN

PRUUN JA RÕOMUS, JÄRVEVETTE
KAS VÕI ÖÖSEKS JÄÄKS.
PIKSEPILV TEEB PÄIKSE ETTE
TULLES TÕRREHÄÄLT.

SIGIN-SAGIN, KULLAVÄÄRNE
HELE HEINAAEG.
RUKKIRÄÄK SAAB JÄLLE HÄÄLDE,
MEELED HELLAKS SAEB.

Mesilane, mõnus mees

LEELO TUNGAL

MESILANE, MÕNUS MEES,
MÜTTAB JALGUPIDI MEES.
ÕITSEB, ÕITSEB HALJAS AAS —
IGAS ÕIES METT ON RAAS.
SUUTÄIS SIIT JA SUUTÄIS SEALT,
PEOTÄIS PEHMELT HÄRJAPEALT —
AINA KASVAVAD MEEVARUD,
RASKET LÖHNA TÄIS ON TARUD.
TARUS KESTAB HOMMIKUNI
MESILASTE MAGUS UNI.

KOP-KOP-KOP JA SUMM-SUMM-SUMM...
APPI! ÄRKAS KÕIK SEE SUMM.

Illustreerinud MAARA VINT

Vana mõistatus

LEELO TUNGAL

MIS ON MAGUSAM KUI MESI?
MITTE SUHKUR EGA DŽEMM,
MITTE MOOS VÕI MOOSIVESI,
MITTE KOOK JA MITTE KOMM —

KÕIGE MAGUSAM ON UNI:
SÄNGI MINNES TEAME, ET
UNES VÕIME HOMMIKUNI
SÜÜA KOMMI, MOOSI, METT...



Jäätis

HELJO MÄND

Andrus armastab jäätist. Jäätis maksab raha, aga Andrus hoiukarp on tühi. Ka ema ja isa rahakott on tühi. Ainult vanaemal on koti põhjas natuke kõlisevat, kuid vanaema ei anna Andrusse. Raha on hinge varas, ütleb vanaema ja teeb jutule lõpu. Ometi ei saa Andrus vanaema ütlemisest aru. Kuidas saab raha olla varas? Mismoodi ta varastab hinge? Andrus muudkui mõtleb. Mõtleb, kuidas ennast haledaks teha, et jäätist saada. Kui läheks jäätisepoodi ja teeks poemehele mõne heateo? Poemees annaks talle ise jäätist. Ütleks veel: iga kord, kui sa tuled, ulatatakse sulle jäätiseportsjon vastu. Andrus tõttaks juba järgmisel päeval kontrollima, kas poemehe jutt peab paika. Astub heliseva uksekellaga poodi — ja kellegi nähtamatu käsi sirutabki talle jäätisetuutu vastu. Jäätis tuleb mööda õhku Andrusse poole. Ent kuidas välja mõelda heategu? See on Andrusse plaani kõige tähtsam asi. Peab vist kavaldama. Peab minema poemehe juurde ja ütleva: Tere! Ma tulin teile reklaami tegema. Hakkan teie uksekellukeseks. Helistan sõnadega till–till–till ja kutsun rahvast poodi.



Maal

Linnapoiss Ain on maapoiss Rainil külas. Raini talukodu on metsatukkade ja põllusiilude vahel. Ain ja Rain lähevad ühte metsatukka mustikaid sööma.

"Mis puu see on?" näitab Rain väiksele võsu-
le.

"Paju," pakub Ain.

Rain raputab pead. Rain osutab paar sammu kaugemal kasvavat pöösast. See on paju. Rohkashalli koorega. Pikkade kitsaste lehtedega.

"Haab," arvab Ain uuesti. Ja uuesti raputab Rain pead. Haavapuuuke kasvab pajupöösa naabruses. Haava lehed värisevad ja võbisevad. Nende järgi on haaba lihtne ära tunda.

"Siis ma ei tea," tunnistab Ain. Puude ja pöösaste nimesid teab ta rohkem küll. Lepp, jalakas, pihlakas, vaher. Kas üks neist? Ei ole üks neist.

"Kask," ütleb Rain.





HELJO MÄND **Auto**

Andrus mõtleb. Andrusel on tädi Elsast kahju. Tädi Elsa ei liigu enam. Andrus mõtleb, kuidas panna tädi Elsale rattad alla ja teha ta autoks. Siis saaks tädi Elsa jälle liikuda. Võtaks Andrusegi oma auto peale. Nad sõidaksid metsa. Andrus otsiks metsas kuldjuurika üles. Annaks selle tädi Elsale. Kuldjuurikas on elurohi. Kes seda sööb, saab nooreks. Kui tädi Elsa on noor, ei hooli ta enam autost. Tädi Elsa on matkaja. Ta tahab jala käia. Ta annab auto Andrusale. Ikka tuleb inimestele head teha!

Illustreerinud VIIVE NOOR

JÜRI RANT **linnas**

Seda poleks Ain arvanud. Tema oli arvanud, et kõik kased, noored ja vanad, on tingimata valge koorega.

"Pihlakas, paakspuu, toomingas," toob Rain teeveersest põõsastikust näha uusi oksa, võrseid ja lehti.

"Ma teen neil kinnisilmi vahet," kinnitab Rain. Mõnel oksal on oma lõhn, mõnel hamba all oma maitse. Mõnel pole ei lõhna ega maitset. Mõne tunneb ära näpupuudutusest.

Ain kuulab ja mõtleb, et kui Rain talle külla tuleb, viib ta tema Roosikrantsi tänavale. "Mis auto see on?" küsib Ain. "Mis auto too on?" Linnas ei olegi niisugust autot, mida Ain ise ära ei tunneks. Ain tunneb autosid firmamärgi ja iluvõre, väliskuju ja laternate järgi. Ain tunneks auto ära ka kinnisilmi, käega katsudes, aga seda ei hakka ta tegema. Omanik võib näha ja pahaks panna.





Toikatants

IRA LEMBER

Illustreerinud HELDUR LARETEI

Emä väljus majast. Ta sai vaid paar sammu teha, kui komistas. Mingei toigas oli jäänud jala alla. Hea veel, et ta ei kukkunud. "Ei tea, kes see halb inimene on selle toika tee peale jätnud?" pomises emä, võttis kepi maast ja lennutas eemale. Kiiruga ei pannud ta tähele, et toigas maandus täpselt lillepöösasse. Emä tippis ruttu väravast välja, et tööle mitte hilineda. Mõne aja pärast tuli õue vanaema. Ta pilk hellitas armast lillepeenart. Korraga märkas ta toigast.

"Oeh, paha inimene on malaka peenrale virutanud," hakkas vanaema hädaldama. "Jumalale tänu, et pole õisi murdnud!" Vanaema tõstis toika pöö-

sast välja ja viskas suure kaarega minema. Et toigas just liivakasti maandus, seda ta ei märganud. Tal oli kange tahtmine umbrohtu kitkuma hakata.

Siis lippas õue poiss, koer truult kannul. Poiss jooksis liivakasti juurde. "Kes see rumal inimene tohtis toika siia visata?" torises poiss. Ta võttis toika kätte ja virutas nii kaugele kui jõudis. Koer jooksis rõõmsalt toikale järele, haaras hambusse ja tõi kuulakalt noore peremehe jalge ette. Ise väntas sabaga, ajas hambad mõnust irevile ja tema silmist võis lugeda: "Küll on inimene ikka hea, tore ja tark."



Kuna Kaarel on kaaren, on ta täiesti loomulikult ka kirglik loodusesõber. Kui sa temaga tänaval või metsas kohtuksid, võiks ta sulle looduse kohta hiigla palju huvitavat rääkida. Näiteks võiks ta sulle pajatada loomariigi igasugu hiiglastest. Kaarel teab, et...

kõige pikem vihmauss elab Austraalias. Ta kasvab kaks korda pikemaks kui su emä möödulint või tüdrukute hüppenöör. Nagu meie vihmaussidki, uuristavad ka nemad endale eluruumid maa alla. Vihmase ilmaga ja varahommikuti kobivad nad maa peale ilmavalgust vaatama. Neid porivorste kinni püüda on peaaegu võimatu, sest nad on väga ettevaatlikud. Ja kui siiski nende maa peale ulatuvast otsast kinni kahmata, puhuvad nad oma kere õhku täis, nii et see maa-alustesse keerdkäikudesse kinni jääb.



kõige pikem putukas on singapuri raagritsi- kas. Tema nimi on tulnud sellest, et ta sarna- neb hämmastavalt oksaraoga. Raagritsikas võib kasvada niisama pikaks kui su käsi küü- narnukist sõrmeotsteni — 30—35 cm pikku- seks. Kuid on olemas ka raagritsika käabusvorme, kes kasvavad ainult 2 cm pik- kuseks.



samal ajal, kui meie kalapoes on müügil pisi- kesed pihupesasuured kalmaarid, kasva- vad ookeanisügavustes kuni kolme meetri pikkused hiidkalmaarid. Nende pikad kombit- sad võivad aga lausa viieteistkümne meetrini kasvada. Kui selline kalmaar kavatseks näi- teks trollibussiga sõita, meie enam sinna peale ei mahuks. Hiidkalmaaridel on maailma kõige suurem silm. See on umbes praevaag- na suurune.



maailma suurim liblikas elab Lõuna-Ameeri- kas Brasiilias. Laialisirutatud tiibadega on ta üsna ühte mõõtu lendava kuldnokaga. Hiidlib- likas agrippina on aga kahjuks öise eluviisiga ning seetõttu ööliblikatele omast ebahuvitavat hallikirjut värvi.

kõige suurem kala ei ole üldsegi vaal, nagu sa kohe kipuksid arvama. Nii vaal kui hüljes toi- davad ju oma poegi piimaga nagu kõik loo- mad. Suurim kala on hoopis vaalhai. Võiks arvata, et kui juba hai, siis kugistab ta inimesi erilise aplusega. Tegelikult on just see lõõtsa- bussi suurune hai meile täiesti ohutu, sest tema suu on "ehitatud" pisikeste merelooma- de söömiseks nagu vaaladelgi. Inimestele oht- likud on hoopis väiksemad haide liigid.



Illustreerinud HELI VEIGEL

kõige suurem loom maailmas on sinivaal ja mitte elevant, nagu arvab enamus lastest. Ainuüksi vastündinud sinivaal on elevandi suurune ja raskune. Täiskasvanuna kaalub ta niisama palju kui kolmkümmend elevanti üh- tekokku.

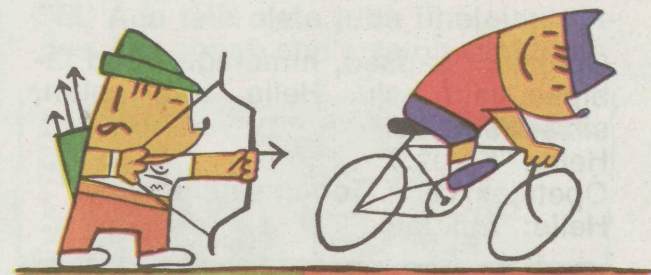
Hei, spordihuviline!

Küllap oled kuulnud, et 25. juulist kuni 9. augusti- ni toimuvad Hispaania linnas Barcelonas suve- olümpiamängud. Mängude motoks (lauseks, mis sisaldab olulise mõtte) sai "Sõbrad eluajaks!" Kül- lap tead ka, et iga olümpia jaoks mõeldakse välja mängude maskott — õnnetooja. Barcelona män- gude maskott on sõbralik koer Cobi, kelle joonis- tas hispaania kunstnik Javier Mariscal. Cobil on 28 nägu, iga spordiala jaoks üks.

Avaldame mõned Cobi pildid ja teeme sulle ette- paneku kirjutada jutuke või luuletus just sulle meel- dinud pildi juurde. Oma töö saada aadressil:

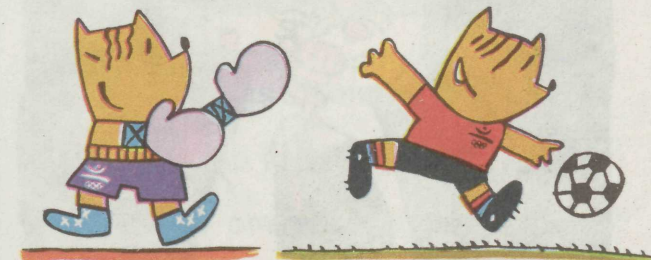
EE0109
TALLINN
PÄRNU MNT. 67A
"TÄHEKE", COBI

Tööde ärasaatmise viimane tähtaeg on 9. august — olümpiamängude lõpetamise päev. Auhinnad on välja pannud ja toimetab kätte Eesti Olümpiainfo.



© 1988 COOB 92 S.A. TM

© 1988 COOB 92 S.A. TM



© 1988 COOB 92 S.A. TM

© 1988 COOB 92 S.A. TM

Nalju

Kogunud GUIDO ILVES

Keskpäeval linnaväljakul. 6-aastane poiss sikutab politseinikut varrukast. "Härra politseinik, kas te olete siin näinud ühte isa ilma poisita?" Ja nutma hakates jätkab: "Väike poiss — see olen mina."



Illustreerinud HILLAR METS

Õpetaja: "Lapsed, nimetage nüüd läbipaistvaid asju. Helle, too, palun, sina üks näide."

Helle: "Klaas."

Õpetaja: "Õige. Too üks näide veel."

Helle: "Lukuauk."



Kirjasõbrad

VERONIKA TEPPAN, 9a
EE2366 Jõgevä mk.
Sadala sjk.
Huvid: joonistamine, laulmine, tantsimine.

JANNE NÄGELIK, 10a
EE2823 Järvamaa
Järva-Jaani
Kase 4—23
Huvid: välismaa kommipaberid ja joonistamine. NB! Vastan kõigile!

MAIE TERA, 12a
EE2466 Tartu mk.
Puhja sjk.
Huvid: taskukalendrid, välismaised nätsu- ja kommipaberid, kleepekad.

ASTRID LEIST, 9a
EE2302 Lääne-Virumaa
Väike-Maarja
Lõuna 9—7
Huvid: kleepekad, taskukalendrid, loomapiltidega postkaardid.

MARKO MAASING, 12a
EE2401 Tartu mk.
Sojamaa sjk.
Kungla 3—2
Huvid: loomapiltidega postkaardid ja kleepekad.

KAILI KURRUSK, 10a
EE2625 Põlva mk.
Orava sjk.
Hanikase küla
Huvid: joonistamine, kommipaberid, muusika, tantsimine.

MATTI ADOMA, 9a
EE2353 Jõgeva mk.
Põltsamaa vald
Esku, Metsa 4
Huvid: margid, lugemine, muusika.

INGRID ROOSE, 8a
EE0016 Tallinn
Sambla 2a—1
Huvid: muusika, ujumine, loomakaardid, kleepsud.

Kuidas kärbe

Berberi muinasjutu järgi



Ükskord pani kärbes oma uhkemad riided selga ja läks laia maailma rändama. Esimesena sattus talle vastu šaakal. Šaakal küsis:

"Kuhu tõttad, kärbes, nii uhkelt satsis ja pitsis?"

"Eks ikka peigmeest otsima," vastas kärbes. "Mul on plaan mehele minna."

"Kui asi nii, tule siis mulle."

"Miks mitte," ütles kärbes, "aga enne pead natuke laulma, et ma kuuleks, kas su hää mulle meeldib."

Šaakal laulis nii hästi nagu suutis, kuid kärbes ei jäänud sellega rahule.

"Ei, šaakal. Su ulumine käib kõrvadele," ütles kärbes ja läks edasi. Mõne aja pärast kohtas ta koera.

"Kuhu tõttad, kärbes, nii uhkelt satsis ja pitsis?"

"Kuhu mujale kui peigmeest otsima," vastas kärbes. "Mul on plaan mehele minna."

"Kui asi nii on, siis tule mulle."

"Miks mitte," ütles kärbes, "aga enne pead natuke laulma, et ma kuuleks, kas su hää mulle meeldib."

Koer laulis nii hästi kui suutis, kuid kärbes ei jäänud sellega rahule.

"Ei, koer. Su haukumine käib mul-



mehele läks

jutustanud JAAN RANNAP

Illustreerinud HELDUR LARETEI

le kõrvadele," ütles kärbes ja läks edasi.

Kolmas vastutulija oli kilk.

"Kuhu tõttad, kärbes, nii uhkelt satsis ja pitsis?"

"Kuhu mujale kui peigmeest otsima," vastas kärbes. "Mul on plaan mehele minna."

"Kui asi nii, tule siis mulle."

"Miks mitte," vastas kärbes, "aga enne pead natuke laulma, et ma kuuleks, kas su hääl mulle meeldib."

Kilk laulis nii hästi kui suutis ja kärbes jäi sellega rahule.

Pärast pulmi ehitas noorpaar oksajuppidest ja nahatükkidest onni ja nii oli neil oma katus pea kohal.

Söögiks muretses kilk veidi jahu. Kärbes mõtles kooki küpsetada ja hakkas jahu sõeluma. Oige varsti oli ta jahutolmust üleni valge.

"Mu väike kärbes," ütles kilk. "Raputa pead, et jahu maha pudeks."

Kärbes hakkaski pead raputama ja raputas seni, kuni pea otsast ära lendas.

Kui kilk seda nägi, hakkas ta nii kõvasti naerma, et läks suurest naerust lõhki.

Pärast seda pole enam ükski kärbes proovinud kilgile mehele minna.

Kirjasõbrad

KIRSTI RAAD, 8a

EE2852

Järva mk.

Kabala

Huvid: kommi- ja šokolaadipaberid, joonistamine, muusika.

SIGRIT LANG, 9a

EE2710 Võru

Luha 29—13

Huvid: sport, muusika, kleepsud, postkaardid. Armastan väga loomi.

MARKO TUBLI, 9a

EE3500 Rapla mk.

Kuusiku sjk.

Lasteaia 18—14

Huvid: joonistamine, laulmine, lugemine, rahvasõpetall, kommipaberid, kleepsud, klaver. Saatke ka oma pilt!

REENA SIIMER, 9a

EE3311 Saaremaa

Sakla sjk.

Tõnija küla

Huvid: joonistamine, sport, ümbrikupildid, nätsupaberid. Ootan kirju kõigilt 8—11-aastastelt. Saatke mulle oma pilt ka!

LENNE—LY HEINSO

RAILI VESBERG

EE0006 Tallinn

Paldiski mnt. 85/87—69

Soovime kirj vahetust 12—13-aastaste poistega, kellel oleks aega ja kes oskaksid tantsida.

ILLIMAR SARAPUU

EE2400 Tartu

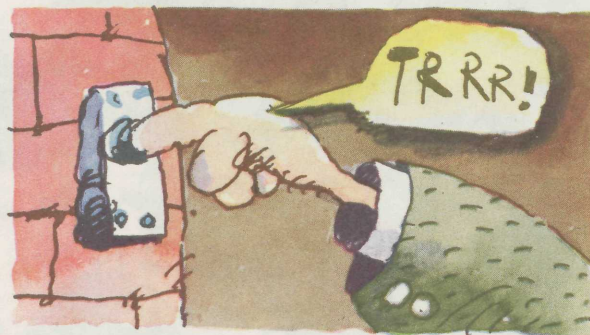
Nisu 2—2

Huvid: joonistamine, lugemine, markide kogumine. Poisid, kui teil on aastaid 5—15, kirjutage mulle!

• Nalju

Õpetaja: "Tom, kas võid tuua näite selle kohta, kuidas vesi tõmbab ligi elektrit?"

Tom: "Jah. Peaaegu iga kord, kui ma vannil lähen, heliseb uksekell."



Väike poiss: "Vabandust, härra, ega teie pole kaotanud kümnemargast?"

"Kaotasin küll. Kas sina leidsid?"

"Ei. Aga teie olete juba üheteistkümnemes, kes annab mulle sama vastuse."



Väike poiss istub trepil. Üks mees küsib: "Poiss, kas su ema on kodus?"

"On küll."

Mees helistab kella, aga keegi ei tule avama.

"Sa ütlesid ometi, et su ema on kodus."

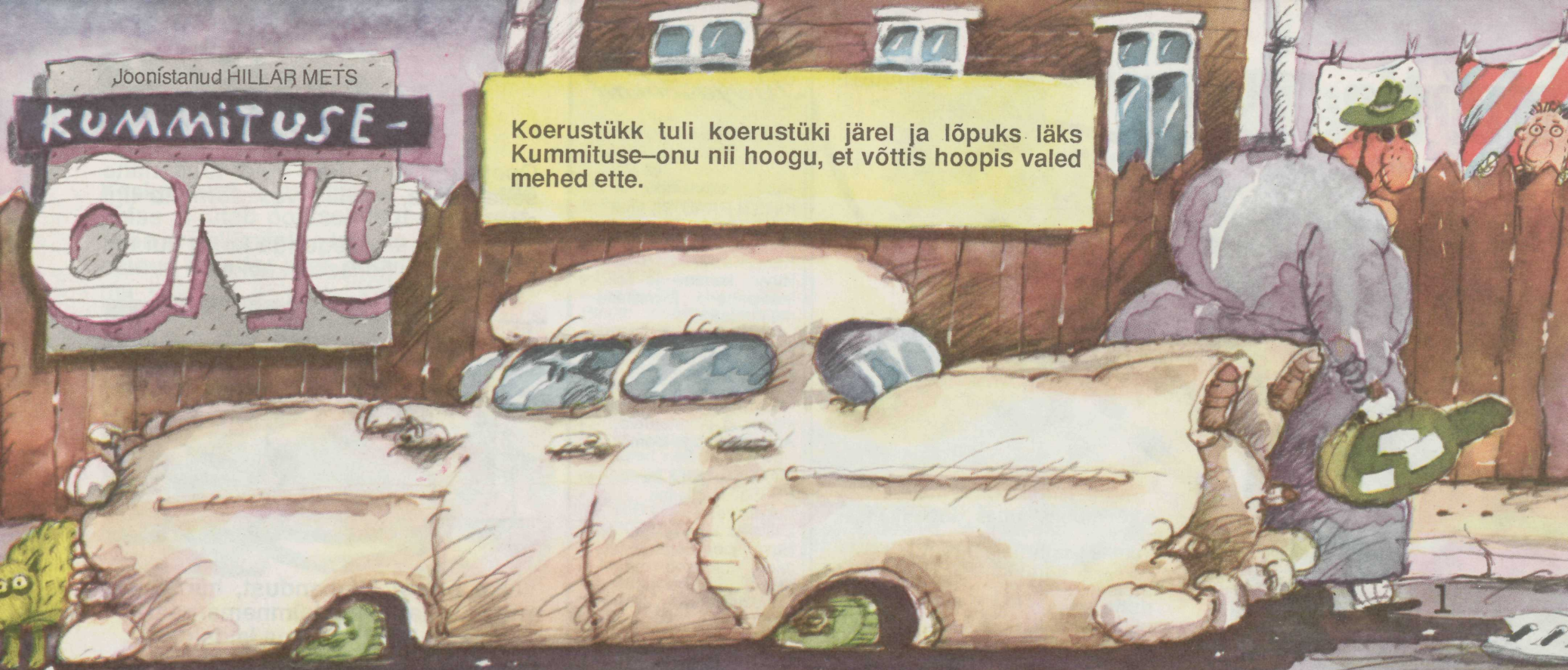
"On küll, kuid me ei ela selles majas."

Joonistanud HILLÄR METS

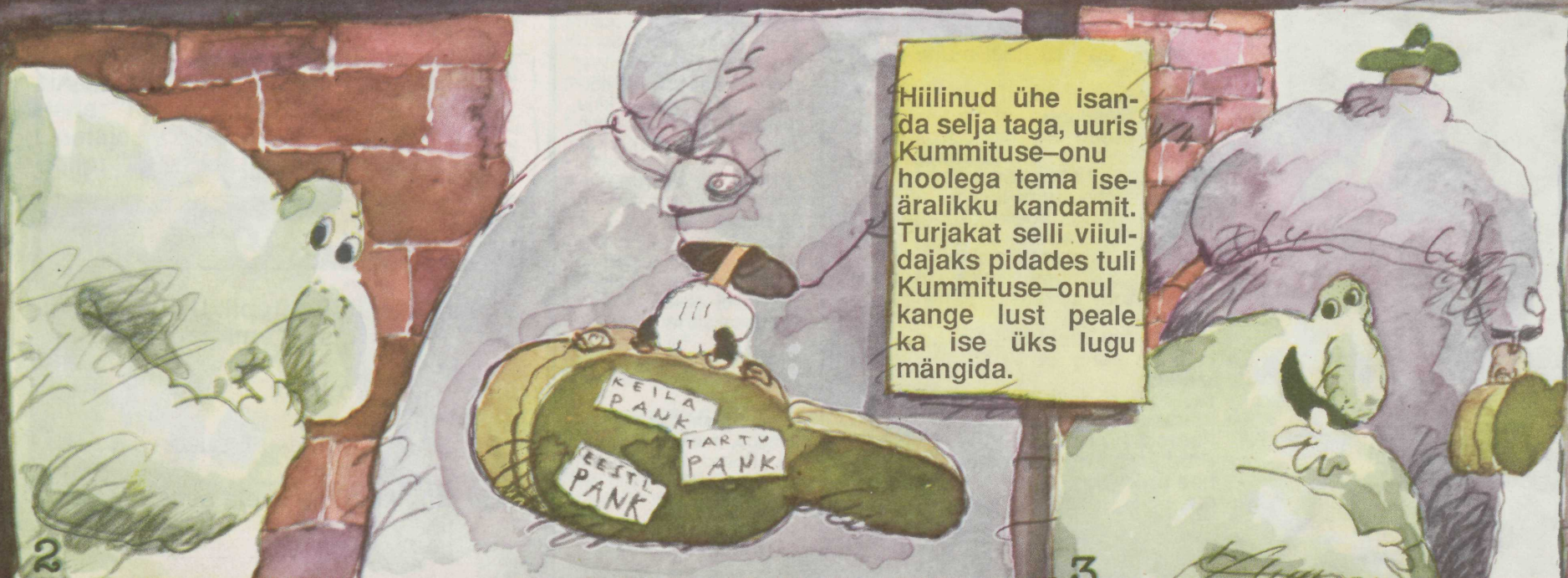
KUMMITUSE-

ONU

Koerustükk tuli koerustüki järel ja lõpuks läks Kummituse-onu nii hoogu, et võttis hoopis valed mehed ette.



Hiilinud ühe isanda selja taga, uuris Kummituse-onu hoolega tema iseäralikku kandamit. Turjakat selli viiuldajaks pidades tuli Kummituse-onul kange lust peale ka ise üks lugu mängida.





Kaeblik viuliheli rebestas vaikuse. Küll nüüd mees ehmus. Krapsti keeras ta ümber ja midagi tumedat välkus ta käes.

4



5



Ja siis läks paugutamiseks. Sellist mürglit polnud Kummituse-onu elu sees kuulnud. Mis meestega oli tegu, see jäigi selgusetuks. Ega polnud nagu mahti enam mõelda ka.

6



PUISNIIDUD



Pildistanud LAIMI TRUUS



Kurekael ja härjasilmad.

See lugu on Eestimaa kõige õiterikamatest maastikest, mis veel paar-kümmend aastat tagasi olid Läänemaale ja eriti saartele lausa viisikaardiks. Praeguseks on neid väga vähe alles jäänud. Enne seda, kui inimesed hakkasid veiseid, hobuseid ja lambaid kasvatama, puisniite ei olnud. Veistele ja hobustele oli talveks heina vaja, lammastele lehtpuude ja põõsaste okstest tehtud vihtu. Nii hakatigi metsalagendikelt heina niitma. Et rohkem heina saada, tuli lagendikke laiendada. Selleks võeti puid maha. Puude alumine jämedam osa kõlbas tarbepuiduks, ülemine peenem osa jällegi kütteks ning lehtedega oksad lammastele vihtadeks. Suuremad ja uhkemad puud jäeti puisniidu iluks alles. Need varjasid ka kesksuvisse kõrvetava päikese eest rohtu. Nii tekkisid meie esivanemate paljude põlvkondade töö läbi kaunid pargitaolised maastikud. Neil vaheldusid niidulagendikud puu- ja põõsagruppidega. Paljudele õistaimedele, mis varem kasvasid metsalagendikel, jõekallas- tel ja soodes, said puisniidud uueks

kodeks. Siin oli võimalusi kasvamiseks nii valgusrikkaid, poolvarjulisi kui ka päris varjulisi paiku armastavatele taimeliikidele. Puisniitude taimekooslused said liigirikkaimateks kõigi teiste Eestimaal esinevate taimekoosluste seas. Palju on kiidetud puisniitude lilleilu.

Varakevadel kirendasid puisniidud siniillesinisest ja ülasevalgest; keskkevadel kullerkupu- ja nurmenukukollasest, pääsusilma- ja kannikeselillast, maikellukesevalgest. Kevade lõpul ja suve algul oli puisniitudel suur lillepidu. Just jaanipäeva eel, kui kased veel lõhnasid ja kõrrelised hakkasid oma kahvatulillasid ja rohekaid pitsiili õisikuid avama, oli puisniidu rohi kõige värvirikkam. Õitsesid kollased tulikad ja nõiahambad, lillad kurerehad, roosad ristikud, sinised kellukesed, valged härjasilmad, angerpistid ja ööviulid, oranžikollase-lillakirjud härgheinad. Kesksuvel saavutas teiste värvide seas ülekaalu orhideede roosakaslilla.

Nii jõudiski kätte heinaaeg. Pärast

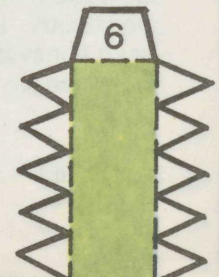
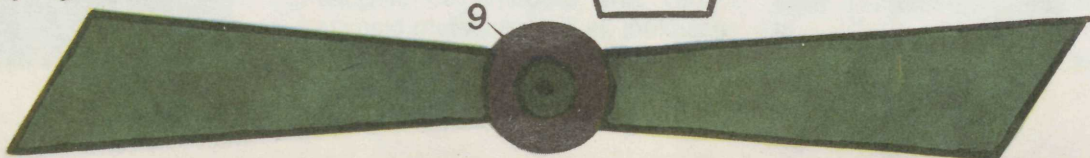
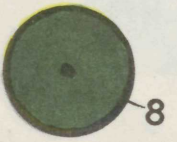
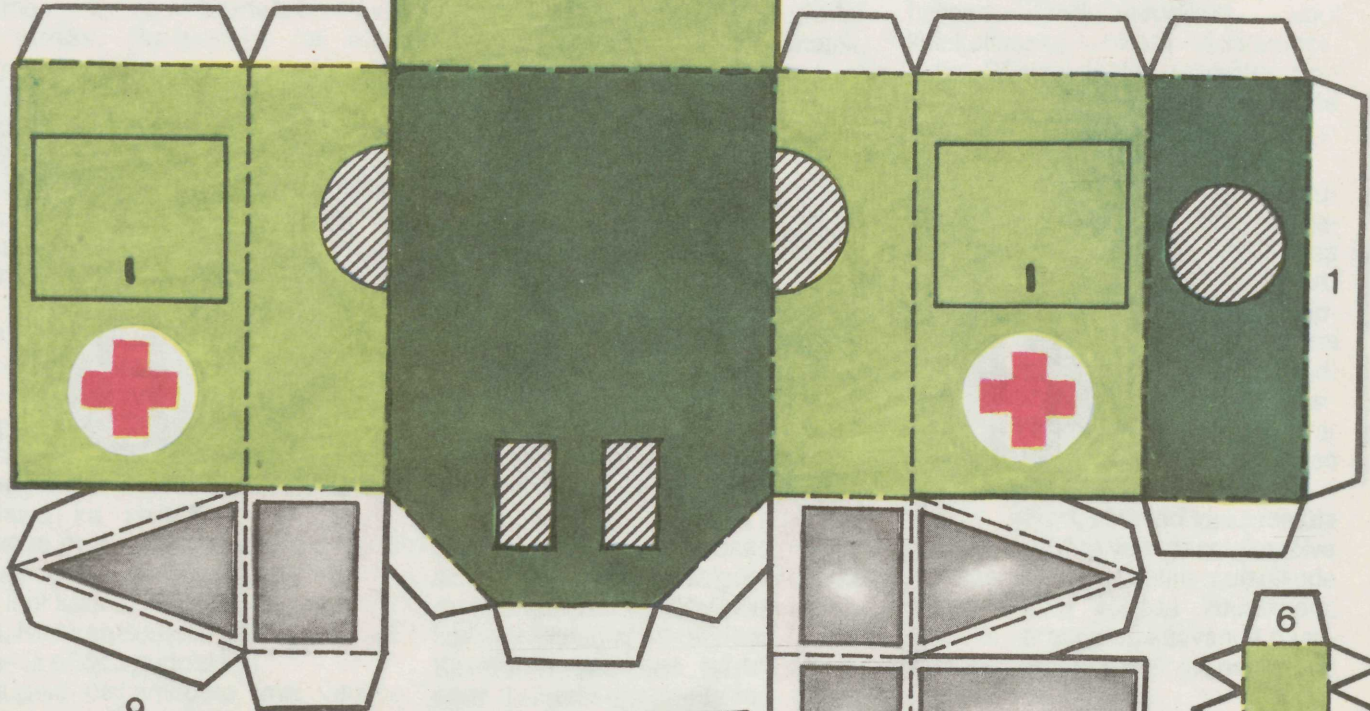
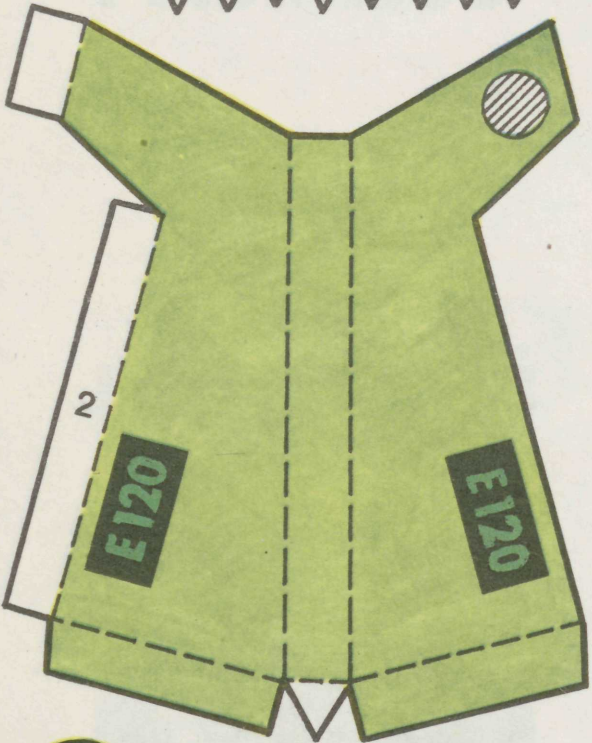
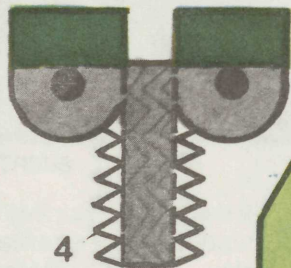
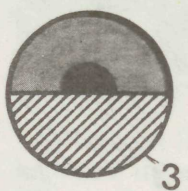
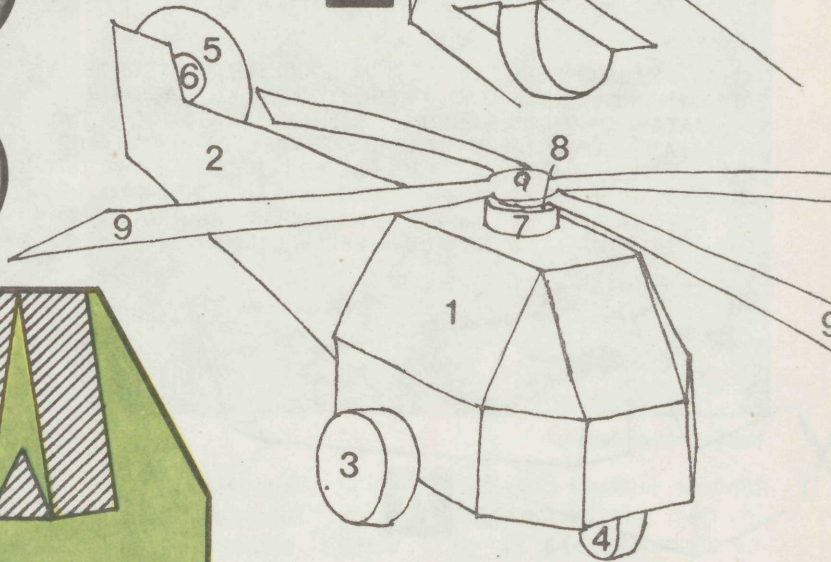
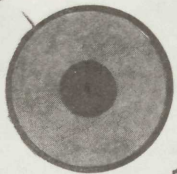
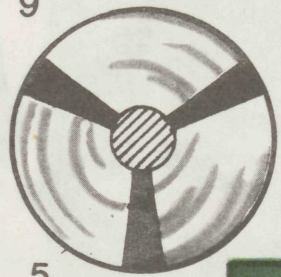
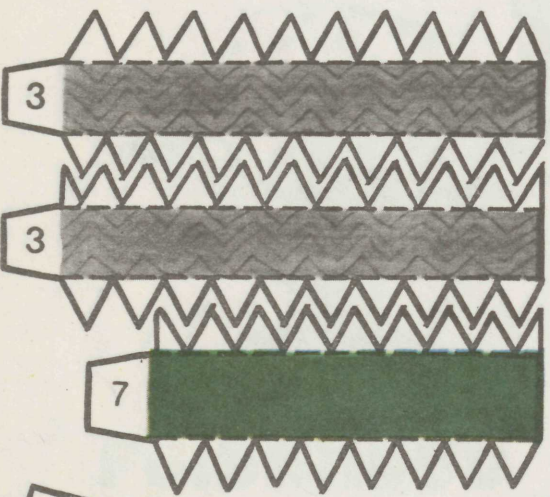
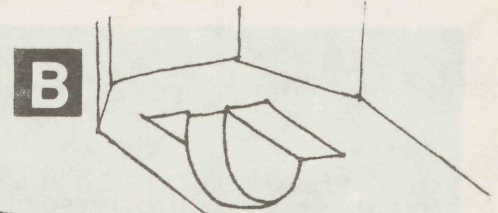
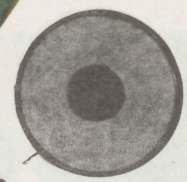
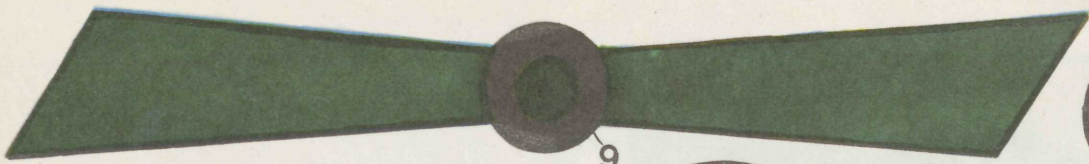
heina niitmist jäid üksikult seisvate võimsate tammehiiglaste ning väikeste puu- ja põõsarühmade vahelised niidulagendikud algul kulukollaseks, hiljem ädalaroheliseks. Sügisel kattus maa pruunide lehtedega ning lõpuks varjus talvise lumevaiba alla.

Selline on aastaring puisniitudel. Praeguseks on paljudest puisniitudest tehtud põllud või kultuurkarjamaad, veel rohkem on neid võssa kasvanud. Kui Tallinnast maanteed mööda Virtsu poole sõita, siis Haapsalu maakonnas hakkab teeäärtes mööda vilksatama tihedaid lepikuid. Leppade vahel võib märgata üksikuid kõrgeid kaski ja laiavõralisi tammesid. Leppadealuses hämaruses aga arenevad kuuseidud. Kui lepad vanaks jäävad, võtavad valitsuse üle kuused. Möödub veel paar inimpõlve ja kunagiste õiterikaste puisniitude kohal mühab võimas kuusemets. Ainult et varem seal kasvanud paarisaja taimeliigi asemel on neid nüüd ainult kümne ringis.

LAIMI TRUUS

Hallkäpp.







PT^B
L-54 92,7

PUUOKSTEST KARILOOMAD

TIIA TOOMET

PUUOKSTEST LOOMAD OLID TALULASTELE KÕIGE TAVALISEMAD MÄNGUASJAD, NEID OSKAS VESTA IGA KARJAPOISS. VÕIB-OLLA ON NEED TILLUKESSED LEHMAD, LAMBAD, SEAD JA HOBUSED KA EESTI LASTE KÕIGE VANEMAD MÄNGUASJAD ÜLDSE. PULGALOOMI TUNTI ÜLE KOGU EESTI JA NEED OLID IGAL POOL ÜHESUGUSED.

PULGALOOMA PÕHIMÕTE OLI ERAKORDSELT LIHTNE: ÄRA MÄRGITI AINULT SEE TUNNUS, MIS ÜHT LOOMA TEISEST ERISTADA LASI. KÕIK MUU OLI EBAOLULINE JA JÄETI TEGEMATA, NAGU JALAD JA ENAMASTI KA SABA. PULGALOOMI LÕIGATI LEHTPUUDE OKSTEST: LEPAST, SARAPUUST, PAJUST, KASEST. PARAJA PIKKUSEGA OKSAJUPP VESTETI ALT SILEDAKS — SELLEST SAI TULEVASE PUDULOJUSE KÕHUALUNE. EDASINE OLENES SELLEST, MIS LOOMA TAHETI. LEHMA TARVIS VOOLITI ÜKS PULGAOTS SILEDAKS JA TEHTI SINNA KIILUKUJULISE LÕIKEGA SARVED. SARVED VÕISID OLLA SIRGED VÕI KAARDUDA SISSEPOOLE VÕI VÄLJAPOOLE. MÕNIKORD JÄETI SARVED KA OKSAHARUDEST. PULLI SARVED OLID LÜHEMAD JA JÄMEDAMAD KUI LEHMAL, PULL ISE LEHMAST SUUREM JA TOEKAM. VAHEL LÕIGATI ERITAMISEKS LEHMA KÕHU ALLA RIST, PULLILE KOLMNURKNE SÄLK. MÕNEL POOL LÕIGATI LEHMADELE KA KIRI SELGA.

LAMBAD SARNANESID LEHMADEGA, OLID AINULT VÄIKSEMAD. LAMMASTE PEAPOLSESSE OTSA LÕIGATI KAKS SÄLKU, NII SAID SARVEDE ASEMEL KÕRVAD JA NINA.

SEAKS VÕETI PARAJALT ÜMMARGUSED OKSAJUPID, MIDA PRUNNAKAM SIGA, SEDA ILUSAM. ISEGI SEA KÕHUALUST EI LÕIGATUD SILEDAKS — LAS OLLA PEALE PAKSEM. AINULT SEA NINAOTS VOOLITI TERAVAKS, ET TAL OLEKS MÕNUSAM TONGIDA.

HOBUSE JAOKS VALITI SOBIVALT KÕVER VÕI OKSAHARUGA PUUOKS — HOBUSEPUU. HOBUSE KÕIGE TÄHTSAM TUNNUS OLI KENUS KAEL. KAEL TÕUSIS TAVALISELT KÕRGELE PÜSTI JA OLI KEHAST PEENEM. KAELA OTSA LÕIGATI KÕRVADEGA PEA. HOBUNE OLI AINUKE OKSALOOM, MILLELE PANDI MÕNIKORD KA PULKJALAD ALLA JA TAKUST SABA TAHA.



Illustreerinud MARE HUNT